

LISTOPAD 1987.

Dječak nije bio siguran je li doista vidio lisicu ili je to bila neka druga životinja, no najzad je zaključio da je morala biti lisica, jer mu se ta misao najviše svidjela. Kao niska, tamna sjena klizila je kroz malu dolinu, između trava, niskog raslinja, kroz kamenje, a kad je stigla na drugu stranu, jedinu koja nije bila omeđena obroncima livade u blagom usponu, već strmom liticom, zaronila je među stijenje i iščezla. Kao da ju je u tren oka progutala litica.

Dječak je zapanjeno promatrao prizor. Izgledalo je kao da u stijeni postoji ulaz, pukotina, dovoljna da u nju bez ikakvog napora šmugne ne baš tako mala životinja, barem lisica. Htio je istražiti tu tajnu. Spustio je bicikl u travu i trčećim se korakom uspeo na brežuljak. Dobro je poznavao ovaj kraj, često je dolazio u mirnu malu dolinu, premda je do nje morao prevaliti pet milja biciklom. Dolinu je bilo teško naći, jer nije bilo puteva koji bi vodili do nje. No upravo se zato ondje moglo tako lijepo osamiti. Ležati na suncu ili sjediti na kamenu, gledati u nebo ili se jednostavno prepustiti mislima.

Dječak je stigao do mjesta na kojem je lisica nestala. Dok je bio još mlađi, često se penjao na liticu i spuštao s nje, zamišljajući da osvaja Mount Everest. U međuvremenu, navršio je deset godina

i takve su mu se igre činile djetinjastima, ali još je uvijek dobro pamtio onaj osjećaj uzbuđenja koji je u njemu izazivala strmina. Međutim, pritom nikada nije otkrio ništa što bi mu dalo naslutiti da u zidu postoji nešto nalik otvoru.

Srce mu je ubrzano kucalo dok je tražio ulaz među visokom paprati, koja je ovdje rasla u debelim snopovima i bila još mokra od kiše prethodne noći. Bio je posve siguran da je lisica nestala upravo ovdje, na ovome mjestu. Dječak je udario nogom o stijenu. Nekoliko komada stijene odronilo se i otkotrljalo u paprat.

Pred njim je bio procijep. Nikad ga prije nije mogao vidjeti jer ga je paprat zakrivala, ali bila je riječ o jasnom otvoru u stijeni. U svakom slučaju dovoljno velikom za lisicu. Dječak je soptao od uzbuđenja. Gurnuo je ruku u procijep, u strahu da će odmah potom naići na prepreku, no činilo se da u stijeni doista postoji šupljina.

Povukao je ruku i još jednom udario o stijenu, ovaj put znatno snažnije. Kamenje se iznova odronilo, bilo je tu i većih gromada, i otkotrljalo na pod. Sad je otvor već bio nešto veći. Dječak je kleknuo i stao zgrtati kamenje ustranu. Nikad prije nije primijetio da su kamene gromade na ovome mjestu prilično klimave. Je li ih netko naslagao? Pogledao je prema gore. Možda je ovdje prije mnogo vremena došlo do odrona zemlje, dijelovi stijene su se odcijepili i strovalili. Zatvorili su ulaz u brdo.

Sada je već bio uklonio dovoljno kamenja da otkopa ulaz u spilju dovoljno velik za njega. Na trenutak se odmorio hvatajući zrak. Premda je dan bio hladan i vlažan, dječak se potpuno preznojio. Bilo je naporno pomicati ponekad i prilično veliko i teško kamenje. A tu je još i uzbuđenje. Drhtao je cijelim tijelom.

Zatim je puzeći ušao u rupu.

Tek što je ostavio ulaz za sobom, već se mogao uspraviti u svojoj punoj visini. Odrastao čovjek ovdje bi možda mogao stajati spuštene glave, ali za dječaka njegove dobi još je i ostajalo mjesta. Slijedio je kratki prolaz koji se nedugo zatim proširio u nešto nalik spilji. Dnevno svjetlo već je vrlo slabo dopiralo, dječak nije mogao razabrati gotovo ništa. Nejasno je vidio zidove, dijelom stjenovite, dijelom zemljane, korijenje koje je visjelo s niskih stropova, tanke

potočice vode koji su kapali na tlo i ponirali između odronjenog kamenja i blata. Jedva se usudio disati od napetosti, od ushićenja. Otkrio je spilju. Spilju u stijeni, do koje je moguće doći tajnim prolazom koji očigledno nitko prije njega nije bio pronašao.

Okrenuo se i progurao između uskih zidova natrag do ulaza. Lisici više nije bilo ni traga, ali moguće da je u mraku samo nije opazio. Sada se svakako mora odvesti biciklom kući i uzeti džepnu lampu, potom će se vratiti i podrobno istražiti spilju. Donijet će i neke stvari — bojice, poštanske marke i plastičnu čašu — i ostaviti ih u unutrašnjosti spilje. To će biti test. Dolazit će svaki dan i provjeravati stvari. Ako sve ostane nepromijenjeno, u jednom će trenutku imati dokaz da zaista samo on zna za postojanje ovog tajnog mjesta.

Nakon što je izišao, htio je smjesta otrčati prema biciklu, ali svladao se i prvo si dao truda da sve kamenje ponovno naslaže jedno na drugo i pomno zatvori ulaz. Donio je čak i vlažne zemlje izdaleka i utrljao je u pukotine kako nitko ne bi vidio da je na ovom mjestu odronjeno kamenje vrlo klimavo naslagano. Ispravio je ugaženu paprat što je bolje mogao. Ubuduće će morati više paziti, morat će se oprezno i mekano kretati, kako za sobom ne bi ostavljao jasno uočljivu utabanu stazu koja vodi pravo do ulaza. Spilja mora ostati tajna, nitko drugi ne smije je otkriti. Neće nikome o tome pričati, majci i očuhu pogotovo ne, ali ni prijateljima u školi. Ni o ovome mjestu, na koje je tako rado dolazio, nije nikada nikome rekao ni riječi, a sada je ono dobilo još mnogo veće značenje.

Moja dolina, pomislio je, moja spilja.

Put mu je pokazala lisica pa mu je tako sinulo ime koje će nadjenuti ovoj zemljinoj pjezi, koja je pripadala samo njemu:

Fox Valley.

Dolina lisice.

To zvuči tajanstveno, mislio je, a i pomalo posebno.

Dolina lisice.

Zadovoljno je promatrao svoj rad. Nitko ne može razabrati da u ovoj stijeni postoji otvor. Nitko nikada neće naći njegovo

skrovište. A ovdje će provoditi puno vremena, možda će malo povećati prolaz i učvrstiti spilju i stvoriti si prekrasno utočište za sva vremena.

Otrčao je do bicikla.

»Brzo se vraćam«, prošaptao je.

KOLOVOZ, 2009.

1

Tijekom cijele vožnje sa sjevera Walesa na jug iznova su vodili onu dugu, iritantnu i jalovu raspravu u koju su se proteklih tjedana neprestano zapletali. Nakon što su napustili Nacionalni park Pembrokeshire Coast i stigli do Fishguarda već su se pošteno svađali. Možda bi u protivnom sve završilo drugačije. Da su samo pokušali mirno razjasniti stvar, netko od njih bi došao na ideju da kaže: »Nemojmo sada pokvariti lijep dan. Razgovarajmo o nečem drugom. Večeras ćemo sjesti u miru, popiti čašu vina i sve raspraviti.«

No nisu se izvukli iz spirale u koju su se zapleli i sve je završilo tragedijom, ali to nitko nije mogao predvidjeti. Svađa je već dugo tinjala i, po Vanessinom mišljenju, bila je zapravo o... *ničemu*. Matthew, njezin suprug, radio je u Swanseau, u tvrtki koja je razvijala kompjuterski softver i godinama bila vrlo uspješna. U posljednje se vrijeme situacija pogoršala, konkurencija je postala veća, tržište nemilosrdnije i brže, a u tvrtki se raspravljalo o mjerama prestrukturiranja koje su se u suštini svodile na to da se vrbuju mlađi radnici na drugim mjestima te zapošljavaju umjesto vlastitih ljudi koji se pokazuju sve manje konkurentnima. Matthew je bio uvjeren

— Vanessa je to nazivala *fiksnom idejom* — da će ga otpustiti. U svakom slučaju vidio je to kao mogućnost. A budući da je dobio ponudu iz Londona da se ondje pridruži drugoj tvrtki, nije mu bilo jasno zašto ne bi preduhitrio prijeteću opasnost, dao otkaz i otišao u London.

»Zato što tada, na primjer, nećeš dobiti otpremninu«, iznosila je Vanessa protuargumente.

»OK. Ali što mi vrijedi otpremnina, ako izgubim mjesto u Londonu i ostanem bez posla?«

»U tom ćeš slučaju naći nešto drugo!«

»A ako ne nađem?«

Problem naravno nije bio u tome, problem je bio London. Vanessa je radila kao docentica književnosti na Sveučilištu Swansea. Nije shvaćala zašto bi ostavila svoje radno mjesto, studente, cijelu svoju sredinu i pošla za suprugom u London, samo zato što on želi preduhitriti otkaz koji za sada postoji samo u njegovoj mašti.

»Ponašáš se kao paša iz pretprošlog stoljeća«, rekla je bijesno. »Ti određuješ, a ja te poslušno pratim, kamo god ti se prohtije. Ali danas partnerstva tako više ne funkcioniraju. Ne idem u London, Matthewe. Pa makar se na trepavice postavio!«

Uzdahnuo je.

»Nakon petnaest godina Swanseaa«, rekao je, »zar bi promjena bila tako loša?«

»Ne. Ali ne baš sada. I ne samo zato što tebi upravo tako odgovara!«

Max, veliki dugodlaki ovčar, koji je ležao na stražnjem sjedištu, podigao je glavu i zacvilio. Matthew je bacio pogled u retrovizor. »Bojim se da Max mora van. Neće izdržati do kuće.«

Vanessa nije ništa odgovorila. Tako je snažno stisnula usnice da su se pretvorile u bijelu crtu. Čim se ukazala prilika, Matthew je naglo skrenuo s glavne i nastavio seoskom cestom koja ih je iznova vodila u smjeru Coast Parka. Spustila se večer, sunce je već bilo sasvim nisko. Topla, vedra, prekrasna večer u kolovozu. Zlatnocrveno svjetlo prekrivalo je polja uokolo. Spazili su jednog usamljenog

izletnika koji je upravo preskakao ogradu od pruća, no osim njega nije bilo nigdje nikoga. Nacionalni park koji se protezao miljama neposredno uz more, ali se prostirao i duboko po unutrašnjosti zemlje, bio je magnet za turiste. Ljeti su ljudi ovdje neprestano bili na ulici, pješice, na konju ili na *mountain bikeu*, no ipak prvenstveno u području tik uz obalu. Dalje od mora, naprotiv, mogao si ponekad satima pješaćiti, a da ne sretnoš drugog čovjeka.

Prošli su kraj nevelikog parkirališta koje se nalazilo podno ceste i s kojeg se pružao lijep pogled na predio. Ondje je bio stol za piknik s dvije klupe i jedna metalna kanta za smeće. Kanta je bila potpuno prazna, ljudi su ovdje očito rijetko zalazili.

Matthew se zaustavio. »Dođi«, rekao je. »Prošetajmo malo s Maxom. Godit će nam.«

Vanessa je odmahнула glavom. »Idi sam. Treba mi malo odmaka. Želim promisliti. Čekam vas ovdje.«

»Sigurno?«

»Da. Sigurno.«

Izašli su iz auta. Zapahnuo ih je topao zrak. Klimu u autu namjestili su na dvadeset stupnjeva, vani mora da su bila dvadeset i četiri. Nije bilo nijednog oblaka na svijetloplavom nebu. Bio je to jedan od onih ljetnih dana o kojem se moglo sanjariti cijele zime.

Sjećaš li se još onog božanstvenog dana kolovoza? Onog osamljenog odmorišta na kraju svijeta ... Samo mir i toplina ...

Ne, neće tako govoriti, mislila je Vanessa. Ovu nedjelju moći će povezati samo sa svadom. Ma kako se stvari na kraju rasplele, sjećat će se dugog puta iz Holyheada prema Swanseau i toga da su većinu vremena raspravljali. I da je Matthew na kraju sam napravio krug s Maxom, dok je ona, Vanessa, ostala kraj auta, jer je bila toliko bijesna na njega da nije htjela ići s njima.

Postojala je utabana staza koja je prvo kratko vodila dolje prema dolini, no zatim naglim zavojem skretala lijevo oko brežuljka i od tamo se više s parkirališta nije vidjela. Vanessa je gledala kako Matthew i Max skreću za ugao i nestaju; Max, koji se još nekoliko puta nemirno osvrtao za gazdaricom, pa najzad velikim skokovima

krenuo naprijed, Matthew polako iza njega. Po Matthewovim vrlo uspravnim ramenima mogla je iščitati koliko je još uvijek bio ljut. Jasno, osjećao se neshvaćenim. No ni sam nije pokazao nikakvo razumijevanje. Vjerojatno će se sada prilično dugo zadržati s psom. Matthewu je bilo potrebno kretanje kad je bio pod stresom, najčešće bi se potom vratio opušteniji i uravnoteženiji.

Ona je polako odšetala od auta do stola za piknik preko puta, sjela na drvenu klupu koju je ugrijalo sunce. Večernje svjetlo bilo je tako blago da više nije zaslepljivalo. Promatrala je nisku dolinu, bila je široka, valovita i vrlo zelena. Na njezinoj sjevernoj strani protezao se kameni zid, zatim do njega mala skupina stabala. Osim toga, bilo je još samo niskih grmova žutilovke koji su sada bili pomalo prašnjavo zeleni. U travnju, kad cvjetaju, mora da je cijeli kraj preplavljen žutim mrljama.

Kako li je lijepo ovdje! Vanessa je razmišljala kako bi trebali mnogo češće dolaziti ovamo. Neka područja nacionalnog parka uopće nisu tako daleko od Swanseaa, ali može nabrojati na prste jedne ruke koliko je često nju i Matthewa u posljednjih petnaest godina put nanio onamo. A i tada ju je uvijek vuklo na obalu, plivati. Možda bi ujesen trebali jedan vikend ostaviti za planinarenje. I Maxa bi to veselilo, on tako voli šetnju. No, možda će tada već planirati preseljenje u London.

London.

Ne želim ostaviti sve ovo što mi je poznato, mislila je, a ne želim ni vezu preko vikenda, Matthew u Londonu, ja u Swanseau... Nisam to tako zamišljala...

Istovremeno se preispitivala je li pravi stav jedne trideset-sedmogodišnje žene da se tako čvrsto drži onoga što joj je dobro poznato. Ne bi li u svojim godinama trebala biti mobilnija? Fleksibilnija? Gladna doživljaja?

Znatiželjnija?

Bila je toliko zadubljena u svoje misli da uopće nije primijetila kako je vrijeme prohujalo. Dva ili tri puta čula je gdje gore, na seoskoj cesti, prolazi auto, osim toga bilo je potpuno mirno. Taman kad je napokon pogledala na sat i shvatila da Matthewa i Maxa

nema sad već dvadeset minuta, iznova je čula kako se približava auto. Usporio je kad je dosegao visinu odmorišta, potom ubrzao, te malo dalje ponovno zakočio. Vanessa se okrenula, no nije vidjela ništa. Odmorište je od ceste odvajala jedna mala uzvisina obrasla živicom i tek nakon što bi auto skrenuo u idući zavoj, s tog ga se mjesta moglo vidjeti. U tom se trenutku pojavio. Bijeli kombi s nekakvim natpisom sa strane, koji ona iz te daljine nije mogla pročitati. Vanessa je primijetila da se vozilo kreće jako sporo. Vozач se sada okrenuo posred ceste i ponovno se vratio. Izgubio se iz Vanessina vidnog polja, ali ga je još uvijek čula. Kao da se točno kraj odmorišta šuljao, a zatim ubrzao. Ponovno je zakočio. Vanessa se namrštila. Je li se opet okrenuo? Zašto taj auto stalno vozi gore-dolje? I je li riječ o istom vozilu koje je već nekoliko puta čula, ali nije na njega obratila pažnju? Opet ga je čula kako se približava, usporava. Ovaj put je očigledno skrenuo na parkiralište. Vanessa se ponovno okrenula, ali nije vidjela ništa. Čula je da su se vrata automobila zalupila. Netko je očito parkirao na prilazu parkiralištu, nije se odvezao točno do njega. Možda netko tko se samo na brzinu htio popišati pa je vidio da na klupi za piknik sjedi žena.

Pokušala je ignorirati nemir koji ju je stao obuzimati i zagledala se u dolinu.

Matthew bi se već lagano mogao i vratiti, pomislila je.

Priželjkivala je da Max lajući iskoči iza ugla. Rado bi sad imala velikog psa uza se. Istovremeno je samu sebe proglasila histeričnom. Samo zato što je neki auto nekoliko puta prošao tamo amo... Samo zato što se odjednom ovdje osjećala sama samcata...

Premda nije čula nikakav zvuk, iznenadna uznemirenost prisilila ju je da se naglo okrene. Neobjašnjivi osjećaj prijetnje nakostriješio joj je sve dlačice na tijelu, a unatoč toplini ježile su joj se obje ruke.

Muškarac je stajao točno iza nje.

Ni dva koraka udaljen. Prišao joj je nečujno.

Poskočila je. Nije bila sigurna je li pritom i vrisnula, ali lako moguće da jest.

Tip je bio *apsolutno jeziv*.

Očito je kanio sakriti lice, jer je unatoč i dalje jako toploj večeri nosio crnu bejzbolsku kapu koju je navukao preko čela, potpuno neprozirne, kao ugljen crne sunčane naočale, crnu maramu koju je povukao prema gore tako da mu je gotovo prekrila usta. Vanessa mu je zapravo mogla vidjeti samo nos. Na sebi je imao crni donji dio trenirke i crnu dolčevitu. Nosio je rukavice.

Progutala je knedlu.

»Što...?« započela je.

Sljedeće sekunde muškarac je napravio munjevito brz pokret prema njoj. Toliko iznenađan, da se Vanessa nije imala priliku obraniti ili barem izmaknuti. Pritisnuo joj je nešto vlažno na lice, preplavio ju je prodoran miris, nadražio bronhije na jak kašalj. Miris joj je prouzročio bol i mučninu i sa svakim sljedećim trenutkom sve joj više otupljivao osjetila. Nemoćno je mlatarala rukama, poput mlitave gumene lutke koja visi o nitima, a zatim je izgubila i svijest.

Utonula je u potpunu tamu.

U beskonačnu noć.

2

Kupao se u znoju. Iako je odavno skinuo debelu vestu, kapu, maramu i rukavice, i stvari bacio negdje u stražnji dio automobila. Još je uvijek na sebi imao donji dio trenirke, na to bijelu potkošulju. Svoje razgažene tenisice.

No toliko se znojio da je osjećao kako mu se voda slijeva niz leđa.

Primijetio je da prebrzo vozi i brzo maknuo nogu s papučice za gas. Još mu je samo nedostajalo da upravo sad zapne za oko policijskoj ophodnji. Doduše, nije pio, no možda bi htjeli znati što radi te večeri na cesti između Zapadne obale i Swanseaa. Iako to samo po sebi nije sumnjivo. Niti zabranjeno.

Opusti se, Ryane, rekao je sam sebi. Proveo si nedjelju na moru i samo se vraćaš kući. U tome nema ništa neobično.

Unatoč tome, vozio je sporije. I unatoč vlastitim umirujućim mislima nije se prestajao znojiti, a ni njegovi se ubrzani, snažniji otkucaji srca nisu smirivali.

Danima je pokušavao prečuti svoj opominjući, upozoravajući unutarnji glas, glas koji mu je neprestano došaptavao da se sasvim preračunao u svojim namjerama. Da su otmica i iznuda ne jednu, već barem deset razina previše za njega. Ryan Lee Bogu nije bio nepoznat, a policiji je bio itekako poznat i dvostruko kažnjavao zbog provale i tjelesne ozljede. Uvijek je, doduše, iznova pokušavao poštenim radom zarađivati za kruh, no to bi se svaki put nekako izjalovilo; najčešće tako da mu nije uspijevalo na vrijeme ujutro ustati iz kreveta i doći na radno mjesto. Zatim bi uslijedio otkaz, a on bi ponovno dospio na pogrešan put. Utoliko mu je život izvan ili, u najboljem slučaju, na rubu zakona bio vrlo dobro poznat.

No, postojali su pogrešni putevi i pogrešni putevi.

Jedno je bilo ukrasti par kompjutera iz trgovine elektroničkom opremom, obiti automobil, otuđiti starijoj gospođi ručnu torbicu ili zapodjenuti žestoku tučnjavu.

Nešto sasvim drugo bilo je napasti ženu, uspavati je, oteti i zatočiti, kako bi od njezina muža iznudio sto tisuća funti otkupnine.

Pritom toliko toga može poći naopako, da ga od toga, ako se samo na sekundu prepusti svojim strahovima, hvata vrtoglavica. Primjerice, supruga će naravno prvo upozoriti: bez policije! Ali toliko je toga išlo u prilog činjenici da je on odmah stupio u kontakt s murjacima. Tada on, Ryan, nema samo jednog čovjeka protiv sebe, koji je uz to još i u šoku i izbezumljen, već cijeli policijski aparat regije. Primopredaja novca u takvim će okolnostima biti najopasniji trenutak, jer je jasno da će ga upravo tada pokušati uhvatiti. Njegov je jedini adut taokinja. Nju sigurno neće htjeti izlagati opasnosti.

Primijetio je da je u međuvremenu vozio presporo, upadljivo sporo, pa je ponovno pojačao tempo. Ruke su mu bile tako mokre da je postojala opasnost da skliznu s upravljača. Razmišljao je o ženi. Zvala se Vanessa. Dr. Vanessa Willard. Docentica na Sveučilištu Swansea. Spremno mu je rekla svoje ime i zanimanje, ime supruga, zajedničku adresu u Mumblesu, predgrađu Swanseaa. Broj telefona.

Sve što je htio znati. Bilo joj je još uvijek loše od kloroforma koji joj je s pomoću krpe pritisnuo na lice i koji je poslužio tome da punih sat vremena duboko spava. Uspio ju je donekle bez poteškoća uvući u automobil i prevesti dosta dalje, u drugi kraj, *donekle* samo zato što se tri dana prije, u četvrtak navečer, upleo u žestoku birtijašku tuču, od koje ga je desna ruka još uvijek pakleno boljela. Unatoč tome, nosio je ženu posljednji komad puta do spilje. Najteži dio bio je potom prenijeti je kroz uzak prolaz do unutrašnjosti spilje. Mogao se kretati samo pognut, a k tome se i vani mračilo tako da gotovo ni tračak svjetlosti nije prodirao unutra. Uz sebe je, doduše, imao džepnu svjetiljku, no nije imao slobodnu ruku da je pridrži. Prva greška. Vrpca preko čela sa žaruljom, kakvu nose rudari, trebala je u svakom slučaju biti dio njegovih priprema.

Brzo je shvatio da pitanje osvjetljenja dosad nije jedina greška koju je napravio. Jer žena se najzad probudila i nakon što je povratila — to je bila posljedica kloroforma — zazivala je muža, a on je tada otkrio da je muž malo prije bio u neposrednoj blizini odmorišta. Samo je izveo psa, ovčara, očekivala ga je u svakom trenutku. Od užasa ga je prošao val hladnoće, a odmah potom val vrućine. Nakon što je u svojem besciljnom vozikanju spazio ženu samu na odmorištu, proveo se više puta seoskom cestom gore-dolje i provjerio nema li koga uokolo. Osim toga provjerio je i je li ona uistinu prikladan objekt za njegov plan. Veliki skupi BMW uvjerio ga je u to, kao i način na koji je žena bila odjevena: ležerno, u traperice i majicu kratkih rukava, no činilo se da je riječ o onoj znalačkoj jednostavnosti, za koju valja pljunuti pristojnu hrpu novca. Nisu mu trebali milijunaši, ne pored sto tisuća funti, ali jednako tako nije smio zabunom naletjeti ni na primatelje socijalne pomoći.

Ona je savršena, apsolutno savršena, donio je odluku.

Da bi potom saznao da su ga gotovo iznenadili suprug i ovčar. Kad bolje promisli, u tom su mu trenutku počele nagle provale znoja koje do sada nisu prestale.

Morao si biti oprezniji, neprekidno si je ponavljao, mnogo oprezniji. Mnogo nepovjerljiviji. Mnogo pomniji.

Vanessa je čučala u rupi u stijeni, i dalje se borila s podražajem na povraćanje i bila potpuno u šoku, tako da se odvažio ispustiti je i upaliti džepnu svjetiljku. Skinuo je maramu s usta i nosa. Vanessa se osvrnula oko sebe, shvatila da se nalazi ispod zemlje, ugledala duguljasti drveni sanduk s otkrivenim poklopcem i pomahnitala. Pokušala je na sve četiri doći do prolaza koji vodi ka izlazu, pri čemu je luđački vrištala i udarala oko sebe poput divlje mačke, a onda ju je zgrabio za desnu nogu. Znao je da nadaleko nema ni psa i da je ne može nitko čuti, no ta ga je rika ipak činila nervoznim. Zahvaljujući treningu mišića, u kojem je bio redovit, bio je vrlo jak, stoga žena koja je, osim toga, još uvijek osjećala djelovanje narkoze, nije imala nikakve šanse. Pa ipak je pružila priličan otpor. Borila se kao divlja zvijer, grebla, grizla i udarala, a on je bio sretan što se maskirao jer zbog toga kasnije na njemu nije bilo tragova krvi. Ciljanim ju je udarcem šake mogao na mjestu onesposobiti, ali u tom trenutku još nije znao njezino ime i adresu; ti su mu podaci trebali, a od osobe u nesvijesti ih ne bi mogao dobiti. Također, nije joj želio nauditi. Bilo mu je žao žene, i nadao se, kako za njeno tako i za svoje dobro, da će cijelu priču brzo i glatko privesti kraju.

Uspjelo mu je čvrsto je stisnuti za ručne zglobove i tako je obuzdati. U istom trenutku skupila se u sebe kao šaka jada. Njezine široko razrogačene, treperave oči odavale su neopisiv užas.

»Želim novac«, rekao joj je. Glas mu je i samom zvučao nejasno i neobično pod debelom krpom. »Samo to. Čim tvoja rodbina plati, smjesta ću te izvući odavde. Pripada li tebi onaj auto kraj kojeg si bila?«

Mogla je samo tiho kreštati. »Mojem mužu i meni.«

Bila je prava sreća što postoji taj muž. Ryan bi se u protivnom morao baviti roditeljima ili braćom i sestrama, koji su možda rasuti po cijeloj Velikoj Britaniji. S postojanjem supruga barem je odgovorna osoba bila jasna. A i svakako nije nastupila najgora varijanta: naime, da je potpuno sama i da nema nikoga koga bi mogao ucijeniti. Te se mogućnosti Ryan najviše bojavao.

»Kako se zove muž?« upitao je.

Dva puta uzaludno je pokušala prije nego što ju je glas opet poslušao. Tako je jako vikala da je bila potpuno promukla.

»Matthew«, najzad je izustila. »Matthew Willard.«

»A ti si?«

»Vanessa. Dr. Vanessa Willard. Docentica sam na Sveučilištu Swansea. Ne zarađujem baš mnogo.«

»Gdje stanujete?«

Navela mu je adresu i broj telefona. Sve je pohranio u pamćenju. Zapisivanje mu se činilo preopasnim.

»Mi... stvarno nismo nikakvi milijunaši«, rekla je. »Mora da ste... me pomiješali s nekim.«

Odmahnuo je glavom. »Želim sto tisuća funti. To će tvoj muž uspjeti nabaviti.«

Činila se zbunjena. Zacijelo je računala s milijunskim zahtjevom. No kako je mogla znati cijelu pozadinu i sve okolnosti?

Najteži trenutak stigao je kad joj je objasnio da mora leći u sanduk i da će on zatvoriti poklopac. Ovaj put nije pokušala pobjeći, ali je počela hiperventilirati, i to tako snažno da je u prvi mah mislio da ima astmatični napadaj.

»Molim vas«, najzad je izustila. »Molim vas, ne! Molim vas, ne činite mi to, molim vas! Molim vas!«

Uvjeravao ju je da će sve biti u redu. »Ima dovoljno rupa za zrak. Imaš džepnu svjetiljku. Stavio sam časopise unutra. Dovoljno vode i hrane. A tvoj muž možda već sutra plati. U tom slučaju, odmah si vani.«

»Već sam ionako u spilji pod zemljom. Zašto to nije dovoljno? Zašto...?«

Objasnio joj je da će spilju zatvoriti kamenjem, ali da bi strpljivim radom bila u stanju odmaknuti to kamenje ustranu, a da to ne može dopustiti. »Svaki ću te dan obilaziti«, obećao je. To je bila laž. Udaljenost od Swanseaa bila je prevelika i on se ne bi izlagao riziku da ga primijete. Tako bi odmah mogao policiju odvesti do skrovišta. Ali u ovom je trenutku bilo preporučljivo da joj kaže nešto utješno.

Plakala je kad je legla u sanduk, i pritom drhtala kao prut. Čuo ju je kako jeca dok je zatvarao poklopac, na šest ga mjesta učvrstio vijcima kojima je prethodno izbušio navoje. Srećom, više nije mogla

vidjeti da i on pritom drhti. Još bi je više uznemirilo kad bi shvatila da se i sâm psihički osjećao potpuno nedoraslo cijeloj priči.

Stigao je pred prve obronke Swanseaa i prebacio u manju brzinu. Vozilo je pripadalo jednom lancu praonica rublja za koji je radio već pola godine. Napokon je opet imao posao, ali bio mu je naporan i malo je zarađivao. Njegov zadatak bio je da u različitim hotelima i restoranima u Swanseau i široj okolici sakupi rublje i zatim ga oprano i izglaćano ponovno razdijeli. Za to je dobio na raspolaganje bijeli kombi s natpisom *Clean!*. To je bila jedina prednost ovog posla: automobil u vlastitom posjedu. Nije ga zapravo smio koristiti za osobne vožnje — a prijevoz otete žene sasvim se sigurno ne ubraja u osobne svrhe — ali do sada ga još nitko nije provjeravao, a on bi svaki put nakon svojih vožnji napunio spremnik i nadao se da ga neće uhvatiti.

U Swanseau je te nedjeljne večeri u nešto prije pola deset promet bio slab i Ryan je bez poteškoća stigao u grad. Kao mnogo puta u životu trenutno nije imao vlastiti stan, živio je sad ovdje, sad ondje, trenutno kod Debbie, prijateljice s kojom je nekoliko godina bio u vezi, prije nego što ga je ostavila zbog njegovih uzastopnih sukoba sa zakonom. Unatoč tome bili su bliski pa ga je primila kad nije mogao naći stan. Debbie je radila u poduzeću za održavanje i čišćenje zgrada i rijetko je bila kod kuće.

Ryan je znao da Debbie ni sada neće biti kući jer je ovaj tjedan raspoređena za rad u jednom većem kompleksu zgrada u kojem su uglavnom smještene kina i trgovine brze hrane. On će se brzo otuširati i popiti pivo, u nadi da će mu alkohol otkloniti napetost i tinjajuću paniku. Zatim će potražiti telefonsku govornicu i nazvati Matthewa Willarda. Naravno, mora računati s tim da je Willard obavijestio policiju čim je vidio da Vanesse nema na parkiralištu, ali pretpostavljao je da se službenici u tako kratkom vremenu još nisu zapravo pokrenuli. Zar se za nestalom odraslom osobom ne kreće u potragu tek nakon dvadeset i četiri sata? Ili čak četrdeset osam? Ili je to samo glasina koja uporno opstaje?

Otkucaji srca koji su mu se taman počeli malo smirivati, stali su iznova galopirati u isprepletenom i nepravilnom ritmu. Toliko

stvari nije bio uzeo u obzir, potpuno je diletantski pristupio provedbi svog plana. Što ako je policija već sada kod Willarda kući? Što ako su ugradili napravu za raskrinkavanje poziva?

Mora svakako voditi računa o tome da što više skрати razgovor. Ni po koju cijenu ne smiju otkriti telefonsku govornicu iz koje zove.

Uхватила ga je vrtoglavica kad mu je sinulo kakve ludosti se latio.

No bio je uvjeren da nema drugog izbora. Pravo govoreći, i nije ga imao, nakon što mu je Damon dva puta prenio poruku da smjesta želi dvadeset tisuća funti koje mu Ryan duguje. Potom je poslao nekoliko razbijača koji su Ryana na drugačiji način trebali podsjetiti na novac — nakon tog posjeta morao je uzeti deset dana bolovanja jer se gotovo uopće nije mogao pomaknuti. Poznao je Damona: on neće popustiti. Prije ili kasnije, u ne tako dalekoj budućnosti, Ryan bi završio plutajući licem prema dolje u lučkom bazenu u Swanseau, to je bilo izvjesno kao amen u crkvi. Bio je dovoljno realan da zna da Damonu neće umaknuti. On bi mu ušao u trag posvuda na svijetu. Damon je bio moćan, beskrupulozan i promućuran. Nije poznao moral ni suosjećanje. Nije bio sposoban podnijeti poraz.

Damon je bio krajnje opasan, i Ryan je shvatio: mora namaknuti dvadeset tisuća funti, to je njegova jedina šansa.

Jednako bi tako mogao težiti i milijunu funti. I jedan i drugi iznos bili su mu potpuno nepojmljivi.

Tako je nastao plan o otmici. Sjetio se spilje u Fox Valleyu koju je otkrio kao dijete, u koju već gotovo dvadeset godina nije otišao. Sada kad se ondje vratio, ustanovio je da očigledno uistinu nitko osim njega nije znao za nju. Nije bilo ni najmanjeg traga drugih ljudi. Dodatnim kamenjem, koje je tada revno doteglio, apsolutno je savršeno prikrilo ulaz — naravno ne s namjerom da ondje jednom uredi skrovište za žrtvu otmice. Jednostavno mu se bila svidjela misao da postoji mjesto na svijetu za koje nitko ne zna, a koje pripada samo njemu.

Iz svega toga sada se razvila situacija koja s njegovim nekadašnjim dječaćkim veseljem nije imala ništa zajedničko. Ako nešto po-

đe po zlu, odležat će mnogo godina u zatvoru, to je jedino sigurno. Ryan se dosad stalno uspijevao izvući s uvjetnim kaznama. Imao je pakleni strah od zatvora. Ali bilo mu je jasno da će ga njegov način života kad-tad upravo onamo odvesti i zato je također, umjesto dvadeset tisuća funti, odlučio iznuditi sto tisuća. Dvadeset da si jednom zauvijek skine s vrata Damona, lihvara s kojim se lakomisleno spetljao. A osamdeset, da s njima krene dalje i negdje izgradi novi život. Onaj u kojem više nema tučnjava, pljački, prijevara. Što će točno učiniti, još uvijek ne zna. Ali suluda zamisao da mu pripada *osamdeset tisuća funti* pružala mu je veličanstven osjećaj potpune nedodirljivosti. S toliko novca čovjek je siguran. S tim može nešto napraviti, bilo što. Time si ne treba unaprijed razbijati glavu. U ovom trenutku postoje važnije stvari na koje se valja usredotočiti.

Točno ispred Debbienog stana rijetko se moglo naći parkirno mjesto pa je Ryan ostavio auto u ulici Glanmorgan i krenuo niz ulicu Paxton. Nije naročito volio četvrt u kojoj je Debbie stanovala, ponekad mu se činila zaista sumornom. No ionako je bilo jasno da neće zauvijek ostati u stanu svoje nekadašnje partnerice. Ma koliko još uvijek volio Debbie.

Istog trenutka osjetio je da nešto nije u redu, no kako nije imao nikakvo konkretno uporište za svoj loš osjećaj, uvjeravao je samoga sebe da je počeo umišljati. Živci su mu bili poprilično napeti, nije ni čudo nakon svega što se toga dana dogodilo. Vjerojatno bi svatko u njegovoj situaciji čuo kako trava raste.

Pa ipak je bilo čudno. Cesta pred njim bila je mračna i pusta. U nekim kućama uokolo još je uvijek gorjelo svjetlo. Ali nije bilo ni psa, sve je bilo tiho, kao izumrlo, potpuno mirno. *Premirno* za tako toplu večer? Podigao je glavu kao da njuši, poput životinje u lovu.

Dovraga, Ryane, budi *cool*, govorio si je, pred tobom je nekoliko vraški napornih dana, a ako pritom misliš neprekidno gubiti živce, najbolje da odmah zaboraviš cijelu stvar!

Silio se da priđe bliže kući u kojoj je živjela Debbie.

Svih ovih godina, u kojima se stalno kretao na rubu zakona — i dovoljno često čak *onkraj* zakona — razvio je osjećaj za

murjake. Doslovce bi ih namirisao kad bi bili u blizini. Vrlo bi se rijetko po tom pitanju prevario. Ipak, uvjeravao se da je to ovaj put sasvim sigurno nemoguće. Napravio je nešto loše, ali bilo je naprosto nemoguće, da mu je policija već za petama. Čak i ako je Willard već prijavio nestanak svoje žene i napravio ogromnu scenu, bilo bi nevjerovatno da su odmah pošli od pretpostavke da je riječ o otmici. Ne bi li prvo pomislili da je Vanessa Willard napustila muža? Možda otišla s ljubavnikom i pobjegla?

Naglo se prekinuo, kad mu je glavom proletjela zastrašujuća mogućnost: što ako ga je netko vidio? Ako je netko promatrao kako uvlači u automobil ženu u nesvijesti?

Nemoguće, pomislio je. Cijelo se vrijeme osvrtao, imao je u svakoj sekundi cestu i okolicu na oku. Ondje nadaleko nije bilo nikoga. Pa opet, i prije otmice također je umislio da je sve temeljito provjerio pa mu je tek tako promaklo da Matthew Willard i njegov pas lunjaju u blizini.

Svejedno. Bilo je suludo misliti da su mu za petama. To mu njegovi živci pokušavaju smjestiti.

Nastavio je dalje. Premda je stajao u zoni zabrane zaustavljanja i zadržavanja, nije obraćao pažnju na automobil parkiran preko puta kuće u kojoj se nalazilo prenoćište beskućnika, no onda ga je odjednom upravo zato spopao neobičan nemir. Još se jednom okrenuo i vidio da automobil nije prazan kao mnoga druga vozila, koja su stajala duž ulice na propisnim parkirnim mjestima. U njemu su sjedila dva tipa, i u toj je sekundi Ryan shvatio da ga osjećaj prijeteće opasnosti nije prevario.

Okrenuo se na peti i potrčao niz ulicu. Čuo je kako se zatvaraju vrata automobila, a potom i povik: »Stoj! Stanite! Policija!«

Nije se obazirao. Trčao je dalje, za sobom čuo korake. Slijedili su ga. Da vidimo, tko bolje poznaje četvrt.

Na kraju ulice skrenuo je lijevo u Oystermouth Road, iako je znao da je neće moći dugo slijediti, s obzirom na to da se u njoj gotovo nigdje ne može skloniti. Neće ni prijeći na drugu stranu jer ondje počinju parkirališta na koja se zatim nastavlja marina, a tamo pred sobom ima širok, otvoren teren prije nego što stigne do luke.

Mora se pokušati kretati dalje od vode, u smjeru središta grada, i ondje potražiti skrovište. Bio je brz, znao je to, dovoljno se često uspijevao otresti čak i upornih progonitelja. Jer je bio u sjajnoj kondiciji, jer je mogao iznenada mijenjati smjer poput zeca, jer je poznavao Swansea kao svoj džep. Pa ipak mu je prokleti policajac bio neočekivano blizu, premda je još morao izaći iz auta i premda je Ryan imao znatnu prednost. Upravo se ta prednost zastrašujuće brzo topila.

Ryan je pojačao tempo. Malo se zadihao, ali ne prejako. Ruka koja mu je nedavno u tuči pošteno nastradala pakleno ga je boljela, ali nije mario za to. Sasvim se usredotočio na svoj bijeg, ovakva situacija bila mu je dovoljno dobro poznata da zna da ne smije trošiti energiju na pitanje što se zapravo dogodilo, no ono mu je svejedno ustrajno svrdlalo u potiljku i nije ga mogao utišati: *Kako se to moglo dogoditi? Kako se to moglo dogoditi?*

Nije uspio steći ugodan razmak između sebe i progonitelja, naprotiv, imao je dojam da je policajac sve brži. Gdje su iskopali tog prokletog sprintera? I gdje je uopće drugi murjak? U automobilu su bile dvije osobe. Vjerojatno su ga se odavno otresli.

Žustrom promjernom smjera, koju ničim u svojim pokretima nije dao naslutiti, Ryan je skrenuo lijevo, pružena tijela preskočio je metalnu ogradu i dospio u ulicu Recorder, koja je, zajedno s Oystermouth Roadom u obliku kvadrata okruživala kuće i male vrtove iza zgrade u kojoj je stanovala Debbie. To nije bila baš najbolja varijanta, i on je nikada ne bi bio odabrao, da mu ovaj drugi nije bio tako blizu. Zdesna, s onu stranu West Waya, nalazilo se veliko *Tescovo* parkiralište, koje je u ovo vrijeme, u nedjelju navečer, bilo prilično prazno i nije pružalo mogućnost zaklona. Morao je sada brzo pronaći neko stražnje dvorište pa pokušati spretno preskakivati preko zidova, krovova šupa i vrtnih kućica u nadi da će barem u tome biti bolji od murjaka. Kad ga se riješi, mora pronaći skrovište, a zatim može dalje razmisliti. Otmicu mora prekinuti, naravno, što prije osloboditi Vanessu Willard, a onda...

Sjena se tako neočekivano pojavila pred njim, da se Ryan nije uspio ni zaustaviti ni izmaknuti. Sučelice se sudario s osobom koja se odjednom pojavila iz uskog prolaza između kuća, i dok su oboje

padali na tlo, a on začuo glas drugoga koji je povikao »Policija!« Ryan je osvijestio da je ovaj put svojski podcijenio svoje protivnike i da je to bila njegova najgluplja greška u posljednjih dvanaest sati. Jedan je trčao brže nego što je mislio, a drugi se očito izvanredno snalazio, čak je znao i za to da kroz vrtove iza Debbiene zgrade postoji mogućnost izravnog izlaska u ulicu Recorder. Zajedno su ga namamili u ovu zamku u kojoj se sada nalazi. Netko mu je izvrnuo ruke na leđa i polako ga pridigao na noge. Njegove ručne zglobove stegnule su lisičine.

»Ryane Lee, privremeno ste uhićeni. Zbog sumnje na tešku tjelesnu ozljedu.«

Molim?

U kakvom se to besmislenom filmu sad našao?

3

Odgovor na to pitanje dobio je u policijskoj postaji.

Tučnjava u kafiću od prošlog četvrtka. Tip, kojeg uopće nije poznao, koji je izgovarao neke besmislice i beskrajno ga razbjesnio. Pošteno je nasrnuo na njega, toga se maglovito sjeća, ali ne baš tako da bi iz toga proizašla *teška tjelesna ozljeda*. Cijela ta večer sa svojim događajima, slikama i dojmovima lelujala je tek maglovito kroz njegovo sjećanje, jer je iznimno puno popio, nakon tučnjave doteturao kući, ondje nastavio piti i u kasne sate potpuno izgubio sjećanje, ali sve to ipak nije moglo... biti tako divlje, kako oni to sada predstavljaju?

»Je li... pa je li stvarno tako strašno?« pitao je nepovjerljivo. Par udaraca u bradu...

Jedan od dvojice policajaca, koji ga je uhitio, naglašeno je kimao. »O, da. Ako zanemarimo podosta izbijenih zubi i slomljen nos, ima teški potres mozga i prijelom baze lubanje. Nije baš sitnica, rekao bih.«

»Prijelom lubanje?«